

Lepiech, Józef

Rodowód, rozwój i perspektywy polityki społecznej w Polsce : X Ogólnopolska Konferencja Naukowa zorganizowana przez Instytut Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego w Towarzystwie Naukowym Płockim

Notatki Płockie 25/1-102, 31-33

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Rodowód, rozwój i perspektywy polityki społecznej w Polsce

X Ogólnopolska Konferencja Naukowa zorganizowana przez Instytut Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego w Towarzystwie Naukowym Płockim

W dniach 25—27 września 1979 r. w sali Domu Nauczyciela (ze względu na remont siedziby TNP) odbyła się kolejna, IX już, doroczna konferencja poświęcona teoretycznym i praktycznym problemom polityki społecznej.

Tematyka konferencji została tym razem pomyślana w ten sposób, aby można było w czasie obrad prześledzić rozwój polityki społecznej w Polsce od jej początków oraz zastanowić się nad perspektywami rozwoju tej dyscypliny naukowej i działalnością praktyczną.

W konferencji wzięło udział ponad 60 osób, reprezentujących różne uczelnie i instytucje zajmujące się polityką społeczną w Polsce. Obecni byli przedstawiciele uniwersytetów: warszawskiego, gdańskiego, łódzkiego, śląskiego, UMCS w Lublinie, SGPiS, Akademii Ekonomicznej w Katowicach, Towarzystwa Naukowego Płockiego, Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej, Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych, urzędów wojewódzkich w Koszalinie, Olsztynie, Ostrołęce, Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej oraz przedstawiciele zakładów pracy. W obradach uczestniczył również prezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Ergonomicznego prof. dr hab. Jan Rosner.

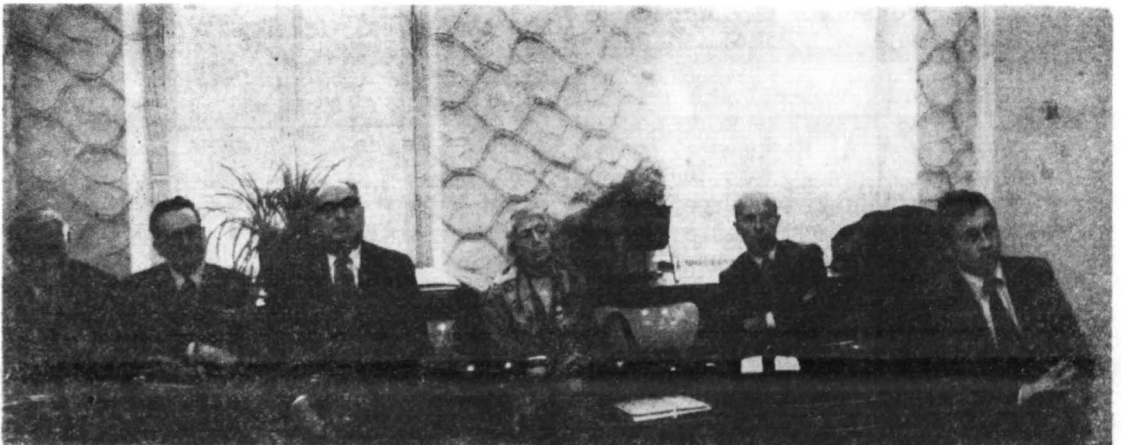
Niestety, wśród uczestników konferencji zabrakło jej wieloletniego organizatora i przewodniczącego prof. dr Mariana Franka. W przeddzień rozpoczęcia obrad uczestnicy konferencji pożegnali zmarłego nagle Profesora na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

Temat konferencji — zdaniem organizatorów — zasługiwał na uwagę ze względu na:

- przekonanie, że istnieje potrzeba refleksji nad drogą przebytą przez politykę społeczną w Polsce i nawiązania do dorobku wybitnych przedstawicieli polityki społecznej — twórców polskiej szkoły polityki społecznej;
- konieczność prześledzenia rozwoju polityki społecznej, zwłaszcza w ostatnim okresie;
- refleksję co do kierunku przyszłego rozwoju polityki społecznej rodzącą się na podstawie diagnozy dotychczasowych osiągnięć.

Dodatkowym uzasadnieniem wyboru takiego tematu konferencji były obchodzone rocznice 60-lecia odzyskania niepodległości i 35-lecia Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Jednym z celów konferencji była również chęć zapoczątkowania szerszych badań nad

Uczestnicy IX Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

Sala obrad IX Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej

drogą przebytą przez politykę społeczną w Polsce i perspektywami jej dalszego rozwoju.

Otwarcia konferencji dokonał prof. dr hab. Antoni Rajkiewicz — dyrektor Instytutu Polityki Społecznej Uniwersytetu Warszawskiego.

W części pierwszej konferencji wysłuchano i przedyskutowano następujące referaty:

dr Heleny Balickiej-Kozłowskiej z Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych pt. „Konstanty Krzeczowski jako polityk społeczny”; doc. dra hab. Przemysława Wójcika z WSNS przy KC PZPR pt. „Stanisław Rychliński jako polityk społeczny”; doc. dra Józefa Lepiecha z SGPiS pt. „Edward Strzelecki — pedagog, wychowawca i badacz problemów społecznych”; doc. dra Józefa Wojtyniaka pt. „Rozwój pedagogiki społecznej w Polsce w latach 1918—1978”.

W tej części obrad, wobec braku referatu pt. „Wkład Ludwika Krzywickiego do polityki społecznej” — prof. A. Rajkiewicz zwrócił uwagę na wybrane prace tego wybitnego uczonego z zakresu polityki społecznej.

W wygłoszonych referatach, a także dyskusji, wskazywano na duże znaczenie prac wybitnych przedstawicieli polityki społecznej w rozwój teorii tej dyscypliny. Cechą charakterystyczną tych prac było wiązanie koncepcji teoretycznych z badaniami empirycznymi. Ważną cechą wspólną poglądów prekursorów polskiej polityki społecznej okresu międzywojennego było — jak wskazywano w dyskusji — twórcze spożytkowanie prac Karola Marksa.

W dyskusji zwracano również uwagę na potrzebę pewnej refleksji, dotyczącej wykorzystania wniosków formułowanych w kwestii społecznej w okresie minionym do oceny dokonania 35-lecia.

Kolejną grupę problemową tworzyły referaty poświęcone ocenie rozwoju określonych dziedzin działalności polityki społecznej w okresie całego 60-lecia lub w okresie po II wojnie światowej. Wystąpienia te zostały poprzedzone referatem prof. dr hab. Tadeusza Przeworskiego z UMCS w Lublinie pt. „Cele społeczne w nauce o planowaniu i polityce gospodarczej PRL”.

Z kolei prof. dr hab. Kazimierz Podolski z Uniwersytetu Gdańskiego przedstawił referat pt. „Rozwój infrastruktury społecznej w Polsce w latach 1918—1979”.

Prof. dr Bolesław Kozusznik wygłosił referat pt. „Zagadnienia zdrowia w polityce społecznej PRL”, a mgr Aleksandra Oleszczyńska z Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej referat nt. „Rozwój opieki społecznej w Polsce w okresie 60-lecia”.

W dyskusji nad wygłoszonymi referatami podkreślono, że pomogły one uświadomić, na ile postulaty prekursorów polityki społecznej były i są realizowane w poszczególnych dziedzinach jej działalności praktycznej. Nawiązywano również do referatu prof. T. Przeworskiego, postulując, aby w polityce ekonomicznej i planowaniu nawiązywano w większym

Prof. dr hab. Antoni Rajkiewicz otwiera IX Ogólnopolską Konferencję Naukową
Siedzą od lewej: prezes TNP dr inż. Jakub Chojnacki, prezes Zarządu Głównego TWP gen. dr Adam
Uziębło, sesję zagaża prof. dr Antoni Rajkiewicz

niz dotychczas stopniu do prac polskich ekonomistów okresu XIX w.

Referat prof. dra hab. Józefa Balcerka z SGPiS pt. „Rozwój samorządu robotniczego w PRL” zapoczątkował drugi dzień obrad. Po tym referacie odbyła się dyskusja panelowa, prowadzona przez prof. A. Rajkiewicza i prof. J. Rosnera nt. „Współczesne problemy polityki społecznej”.

W dyskusji panelowej wszechstronnie przedstawiono następujące zagadnienia:

- Równość i nierówność w polityce społecznej (J. Rosner),
- Problemy kształcenia i zatrudnienia (A. Rajkiewicz),
- Czas pracy i organizacja czasu wolnego (J. Rosner),
- Problemy rodziny (A. Rajkiewicz),
- Warunki i ochrona pracy (J. Rosner),
- Prekursorzy a obecne kwestie polityki społecznej (A. Rajkiewicz),
- Siły napędowe polityki społecznej (J. Rosner).

Uczestnicy dyskusji plenarnej nawiązywali zarówno do problemów zawartych w referacie prof. J. Balcerka jak i przedstawionych w dyskusji panelowej.

W dalszej części konferencji uczestnicy wysłuchali referatu doc. dr Heleny Strzemińskiej z Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych pt. „Czas wolny jako problem społeczny w Polsce”, a następnie referatu mgr Zbigniewa Biernackiego pt. „Rozwój kolonii letnich dla dzieci w Polsce w latach 1878—1978”, mgr Romualda Okrasy pt. „Rozwój wczasów pracowniczych w Polsce” oraz dr Barbary Rysz z U.W. pt. „Rozwój pośrednictwa pracy w Polsce”.

Po dyskusji, w której akcentowano konieczność dalszego umacniania pośrednictwa pracy, rozwoju infrastruktury wczasowej i rozwoju

kolonii letnich jako ważnego ogniwa w systemie wychowawczym dzieci i młodzieży, zabrał głos prof. A. Rajkiewicz, który dokonał podsumowania 3-dniowych obrad.

Cele konferencji zostały zrealizowane, bowiem udało się:

- omówić problemy związane z rodowodem polityki społecznej oraz — w ogólnym zarysie — myśli i dążenia jej prekursorów;
- przedstawić rozwój różnego rodzaju instytucji świadczących usługi socjalne,
- dokonać szerokiej wymiany poglądów na różne kwestie polityki społecznej,
- zwiedzić zakład produkcyjny „COTEX” i zapoznać się z warunkami pracy załogi,
- umocnić kontakt z Towarzystwem Naukowym Płockim,
- zaprezentować warsztat badawczy doktorantów prof. M. Franka.

Dyskusja wykazała również, że byłoby celowe kontynuowanie niektórych z zaprezentowanych kierunków badawczych (zwłaszcza związanych z rodowodem polityki społecznej). W związku z tym rysuje się potrzeba sporządzenia pełnej bibliografii prac wiążących się bezpośrednio z polityką społeczną (jako pomocy dydaktycznej), opracowanie monografii Instytutu Spraw Społecznych i pełniejszej monografii Instytutu Gospodarstwa Społecznego w okresie powojennym, przygotowanie wyboru pism innych autorów (np. E. Strzeleckiego, K. Krzeczakowskiego, M. Święcickiego).

Uczestnicy obrad opowiedzieli się za kontynuowaniem konferencji, przy czym należałoby zastanowić się, czy nie poświęcać ich na omówienie powiązań polityki społecznej z innymi dyscyplinami, np. polityka społeczna a ekonomia, polityka społeczna a nauki prawne itp. (z udziałem przedstawicieli danych dyscyplin).